

Co-financed by the European Regional Development Fund

Inspire Policy Making with Territorial Evidence

MATERIAŁ INFORMACYJNY

Seminarium ESPON: Regiony a zmiany strukturalne w swiecie sprawiedliwej transformacji i strategii dekarbonizacji

Spotkanie online

11 czerwca 2021 roku, 9:20-13:05 (CEST)

Wprowadzenie

Regiony przechodzące transformację w kierunku postwęglowej Europy stoją w obliczu bezprecedensowych zmian strukturalnych, które zostały spotęgowane szkodami spowodowanymi pandemią COVID-19 i spadkiem liczby ludności. Zaplanowane warsztaty będą w szczególności dotyczyły polskich regionów węglowych i porównania z innymi regionami przechodzącymi transformację w Europie, a ponadto będą się koncentrować na planach sprawiedliwej transformacji, które są wspólnym mianownikiem dla różnych polityk i doświadczeń.

Seminarium będzie poświęcone w szczególności dyskusji nad projektowaniem skutecznych polityk publicznych, ujętych w rzetelnie opracowanych planach sprawiedliwej transformacji, z uwzględnieniem zależności od sektora przemysłu i kryzysu demograficznego, które znacząco mogą wpływać na wdrażanie instrumentów sprawiedliwej transformacji i polityk publicznych w różnego typu miastach, obszarach funkcjonalnych i regionach.

ESPON realizował w ostatnim czasie kilka projektów poświęconych powyższemu aspektowi. Najważniejsze z nich to: ESCAPE – European Shrinking Rural Areas Challenges, Actions and Perspectives for Territorial Governance oraz SUPER – Sustainable Urbanization and Land-use Practices in European Regions. Dowodzą one m.in., że przezwyciężenie zależności od utrwalonych modeli przemysłowych wymaga kilkudziesięciu lat prac i inwestycji.

Podczas spotkania skupimy się w szczególności na polskich regionach węglowych i dokonamy porównania z sytuacją innych regionów w Europie, które również przechodzą transformację. Tłem do dyskusji będzie ostatni raport ESPON pt. „Zmiany strukturalne w regionach wycofujących się z węgla” [*Structural change in coal phase-out regions*].

Cele i oczekiwane wyniki

W Polsce sześć województw przygotowuje się do przejścia na gospodarkę neutralną dla klimatu: śląskie, dolnośląskie, wielkopolskie, lubelskie, łódzkie i małopolskie. Województwa te są beneficjentami Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji w projekcie Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027.

Podczas spotkania omówione zostaną dane terytorialne zebrane przez ESPON w celu wyjaśnienia różnego potencjału regionów objętych transformacją we wprowadzaniu zmian strukturalnych, z położeniem nacisku na wiedzę i innowacje, przemysł i przedsiębiorczość oraz zjawisko zwane „kurczeniem się” regionów. Skupimy się na polskim kontekście, na konkretnym przykładzie województw śląskiego i lubelskiego z uwzględnieniem istniejących unijnych strategii i instrumentów na rzecz sprawiedliwej transformacji.

Dyskusja podczas warsztatów obejmie następujące elementy polityki:

- **Jakie są wspólne wyzwania dla regionów, które mogą pomóc w zdefiniowaniu optymalnego zakresu pomocy z Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji?**
- **Jaki jest potencjał zmian strukturalnych i nowych możliwości dywersyfikacji w ramach działań związanych z inwestycjami w badania i rozwój, produkcję i inkubatory przedsiębiorczości w województwie śląskim i lubelskim?**
- **Czego można się nauczyć i co można lepiej zrozumieć na podstawie strategii innych regionów Europy?**

Struktura i wkład w dyskusję

Spotkanie będzie podzielone na trzy części i będzie się koncentrowało na planach sprawiedliwej transformacji, które są wspólnym mianownikiem dla różnych polityk i doświadczeń w zakresie dekarbonizacji. Omówimy dane terytorialne zebrane przez ESPON w celu wyjaśnienia różnego potencjału regionów objętych transformacją we wprowadzaniu zmian strukturalnych, z położeniem nacisku na badania i innowacje, przemysł i przedsiębiorczość oraz zjawisko zwane „kurczeniem się” regionów.

Po prezentacji na temat strategii wdrażania Zielonej Transformacji w Polsce, prelegenci zostaną zaproszeni do dyskusji na temat europejskich punktów widzenia w kontekście transformacji, jej celów i możliwych rozwiązań. Po tej sesji nastąpi prezentacja specyficznych wyzwań dla Polski. Regionalni interesariusze podzielą się również swoimi poglądami na temat strategicznych działań podejmowanych na regionalnym i lokalnym poziomie.

Podczas ostatniej sesji przedstawione zostaną opinie z zagranicy, które rzucą światło na europejskie doświadczenia związane z procesem przechodzenia na neutralność klimatyczną.

Spotkanie online zapewni wyjątkową okazję do wymiany doświadczeń i dyskusji na temat działań niezbędnych do promowania sprawiedliwej transformacji w regionach wycofujących się z węgla.

Program

9:20 - 9:30

Powitanie

Wiktor Szydarowski, Dyrektor EGTC ESPON

9:30 - 9:40

Zielona transformacja w Polsce – strategia implementacji

Renata Calak, Dyrektor Departamentu Strategii, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej w Polsce

9:40 - 10:40

Sesja 1: Sprawiedliwa transformacja: strategie i instrumenty dla regionów

Moderator: **Sebastien Bourdin**, École de management de Normandie

- Zmiany strukturalne w regionach wycofujących się z węgla - **Vassilen Iotzov**, ESPON EGTC
- Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji: ramy regulacyjne - **Dr. Sander Happaerts**, Koordynator Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji w Dyrekcji Generalnej ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej (DG REGIO) Komisji Europejskiej
- Instrumenty finansowe w ramach Mechanizmu Sprawiedliwej Transformacji - **Piotr Michałowski**, Europejski Bank Inwestycyjny
- Projekt TRACER wspierający europejskie regiony węglowe - **Rita Mergner**, WIP Renewable Energies, Germany

10:40 - 11:00

Sesja pytań i odpowiedzi

11:00 - 11:10

Krótką przerwa

11:10 - 11:40

Sesja 2: Plany sprawiedliwej transformacji: wyzwania stojące przed polskimi regionami

Moderator: **Dionizy Smoleń, PwC**

- Województwo lubelskie - **Zbigniew Wojciechowski**, Deputy Marshal of Lubelskie Voivodeship
- Województwo śląskie - **Dariusz Stankiewicz**, Kierownik Referatu Transformacji Regionu Urzędu Marszałkowskiego

11:40 - 11:55

Sesja pytań i odpowiedzi

11:55 - 12:40

Sesja 3: Perspektywa innych regionów podlegających transformacji w Europie na temat planów sprawiedliwej transformacji i zmian strukturalnych

Moderator: **prof. Samuel Rufat**, Université de Cergy

- Plan sprawiedliwej transformacji Starej Zagory - **Dr. Rumyana Grozeva**, Strefa Przemysłowa Stara Zagora, Bułgaria
- Zmiany strukturalne a sprawiedliwa transformacja w regionie Hunedoary - **Adina Vintan & Paula Enut**, Region Hunedoara, Rumunia
- Czeska strategia gospodarczej restrukturyzacji krajów usteckiego, morawsko-śląskiego i karlowarskiego - **Tomáš Burdych**, Kraj Morawsko-Śląski i Karłowarski, Republika Czeska

12:40 - 12:55

Sesja pytań i odpowiedzi

12:55 - 13:05

Wnioski

Sebastien Bourdin, École de management de Normandie

Dokumenty źródłowe

ESPON (2020a). Policy brief - Structural change in coal phase-out regions. Online: <https://www.espon.eu/structural-change>

ESPON (2020b). European Shrinking Rural Areas Challenges, Actions and Perspectives for Territorial Governance. Online: <https://www.espon.eu/escape>

ESPON (2020c). Sustainable Urbanization and land-use Practices in European Regions. Online: <https://www.espon.eu/super>

Co-financed by the European Regional Development Fund

Inspire Policy Making with Territorial Evidence

espon.eu

ESPON 2021

ESPON EGTC
4 rue Erasme, L-1468 Luxembourg
Grand Duchy of Luxembourg
Phone: +352 20 600 280
Email: info@espon.eu
www.espon.eu

The ESPON EGTC is the Single Beneficiary of the ESPON 2020 Cooperation Programme. The Single Operation within the programme is implemented by the ESPON EGTC and co-financed by the European Regional Development Fund, the EU Member States and the Partner States, Iceland, Liechtenstein, Norway and Switzerland.

Disclaimer

This delivery does not necessarily reflect the opinion of the members of the ESPON 2020 Monitoring Committee.